

Brev til mit kommende barnebarn

Kære Conrad. Jeg læste en artikel i dagbladet Information i lørdags. Den foruroligede mig ret meget, så nu bliver jeg nødt til at fortælle dig om det.

De breve jeg skriver til dig her under din indflyvning til denne verden, handler jo meget om tid, rum, leg, kultur og måske især om identitet. Ting og sager som det kan være vigtigt at vide noget om, når man skal ind i den her verden. Og denne artikel handlede netop om identitet. Nærmere bestemt om kønsidentitet.

Artiklen fortæller om nogle børn i Californien, USA, som ikke føler sig hjemme i deres køn. Derfor støtter deres forældre dem i at skifte køn. I begyndelsen kulturelt og socialt, senere vil en kønsskifteoperation være den naturlige fortsættelse af forløbet. De kaldes transkønnede børn, og fænomenet er genstand for ihærdig forskning.

Det foruroligende i historien er, at kønnet tilsyneladende er blevet en altdominerende markør for identitet. Som om denne verden kun består af to kasser, en rød og en blå, og alle skal kunne puttes ned i én af dem. Det får mig til at tænke på 'puttekasser', et småbørnslegetøj med små figurer der passer til hullerne i kassen. Du skal nok få lejlighed til at lære det at kende senere. Disse børn i artiklen føler sig fangede i 'et misforhold mellem deres biologiske køn og deres kønsidentitet'. De passer ikke ned i hullerne; så de kan ikke komme ind. Og der er kun 2 huller.

Forældrene til det ene barn fortæller, at allerede da 'han' var halvandet år vidste de, at 'han' var en pige. Apropos legetøj fortæller mor: 'Hun elskede at tage mine sko på, og hun elskede feminine ting. Satte vi en legetøjslastbil foran hende, sagde det hende ikke det mindste.'

Jeg bliver sgu så ked af det, Conrad, på de børns vegne. Selvom de kun er små børn, kommer de til at føle sig forkerte i deres krop. En far fortæller bl.a. om sit barn, at 'hun ligesom hader sin penis'. Hvordan en så stærk negativ følelse til sin egen krop så end kan finde frem til så lille et barn? Deres forældre tror, at det fortæller noget om deres barn. Om det der er *inden i barnet*. At det 'i virkeligheden er en pige'. Men hvad er det *egentlig*, det fortæller noget om? Det fortæller en hel del om alt det, der er *udenom barnet*. Fx. om antallet af 'huller', man har mulighed for at føle, at man passer ned i. Og om den betydning, som det at komme 'gennem hullet' tillægges.

Egentlig er der jo ikke noget nyt i kønnets betydning for dannelsen af vores identitet. Det er en meget gammel historie! Det mærkelige (og foruroligende) er det udviklingsmæssige clash som tilsyneladende hersker, og som du nok må indstille dig på at skulle forholde dig til, når du kommer. På den ene side forestillingen om ukrænkelig frihed som et overordnet menneskeligt princip, og på den anden side en nærmest arkaisk udlevelse af stereotype kønsopfattelser. Mottoet er, at det enkelte menneske skal have uindskrænket mulighed for at blive 'sig selv',

samtidigt med at det fuldstændigt overses, hvilke muligheder for dette 'selv', kulturen reelt stiller til rådighed for dette enkelte 'frie' menneske. Man kan jo kun købe de varer, som er på hylderne, for nu at sige det lidt i markedets sprog. Det er lidt som en købmand, der lever i forestillingen om et gigantisk udbud af varer i butikken, samtidig med at hylderne er gabende tomme bortset fra de ganske få og godkendte mærker.

Så der er frit valg på hylderne, Conrad, men hvilke hylder? Som i Fætter BR: Man kan gå til venstre i den lyserøde afdeling af tyl og kælne disneyfigurer, eller man kan gå til højre i den blå/army/sorte afdeling af svulstige plastikmonstre og pumpguns. Og det er så det valg, man har. Så hvad stiller man op, hvis man ikke føler sig tilpas nogen af stederne?

Da min ældste gik i børnehave i slutningen af 1980'erne, var han vild med strutskårter og med kjoler i det hele taget. Han ville have kjole på i børnehave. Og det fik han naturligvis. Det varede en tid, så havde han vel ligesom prøvet det og bad ikke længere om det. Hans yndlingsfarve var rød, så alt det røde tøj var i meget høj kurs dengang. Jeg tænker på, hvordan det ville have været for ham, hvis han havde været født i Californien sådan for nyligt. Ville han mon være løbet ind i stereotypernes mur og blevet tvunget ind i et liv som kvinde? Tanken er ganske grotesk. Han legede jo bare med identiteten, forfulgte sin nysgerrighed og udforskede hvad et menneske kan være. Jeg tænker på, hvad det er, der er sket for os i mellemtiden. Er den krop, som engang var genstand for frisættelse af identiteten, blevet til dens fængsel? Har vi fået sjælen i markedsmaskinen? Vover ånden ikke længere den vilde flugt over grænsesøgende og undefinerbare landskaber?

Kære Conrad, snart bliver du til som et menneske i denne verden. Som en dreng bliver du til, det har vi allerede vidst længe. Hvad tænker du om alt dette?

Jeg er ikke helt sikker på, hvad du kan bruge det til. Måske til at ruste dig. Måske til at trimme alle dine 2015 celler, så de kan modstå presset fra en barok kultur, som er faret vild et sted mellem simple stereotyper og forestillingen om almægtig frihed. Måske til at holde dit blik åbent og lidt diffust, så du kan få øje på *mange* kasser, hylder og huller at krybe igennem. Og finde din helt egen kringlede vej.

kærlig hilsen mormor

Tina Lauritsen
Ledelsesrådgiver, supervisor, samtaleterapeut
www.tinalauritsen.dk